

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. június 29-i rendes ülésére

Tárgy: Tájékoztató a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat érintő változásokról

Előterjesztő: Molnár Tünde bizottsági elnök, Humán Bizottság

Készítette: Önkormányzati Iroda

Tárgyalta: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Humán Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott:

Horváthné Gyánó Bernadett intézményvezető, Dombóvári
Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény

Készítő részéről ellenőrizte:

dr. Farkas-Szabó András irodavezető, Önkormányzati Iroda

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:

Kovács Gyula irodavezető, Pénzügyi Iroda

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Letenyei Róbert jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A Képviselő-testület az önkormányzat 2017. évi költségvetésének elfogadásakor rendelte el, hogy a júniusi testületi ülésen kerüljön sor az alábbiak előterjesztésére:

1. A házi segítségnyújtás tekintetében a szociális gondozók és az ellátottak létszámának felülvizsgálata.
2. A képviselő-testület tájékoztatása a bentlakásos intézményi ellátás kapcsán a tartásra kötelezett személyek által megfizetett térítési díjakról, illetve a bírósági eljárások kezdeményezéséről.
3. Az 1/2017. (II.14.) EMMI rendelet hatásainak bemutatása a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások ellátására, javaslat a szükséges intézkedésekre.

1. A házi segítségnyújtás ellátás értékelése, a gondozói létszám felülvizsgálata

A települési önkormányzat köteles a házi segítségnyújtás szociális alapszolgáltatást biztosítani. A házi segítségnyújtás olyan szolgáltatás, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A házi segítségnyújtás hozzájárul ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával és fejlesztésével biztosított legyen.

A házi segítségnyújtás szabályozása terén 2014-ben megkezdődött átalakítás először a gondozási tevékenységek körét, illetve a gondozási szükséglet ponthatárának módosításával a jogosultsági feltételeket érintette. A házi segítségnyújtás átalakítása 2016-ban is folytatódott annak érdekében, hogy a házi segítségnyújtás keretében az ellátást igénylő szükséglete alapján célzottabb szolgáltatásnyújtásra kerüljön sor, továbbá az állami szerepvállalás erősödjön a nagyobb ellátási szükséglettel rendelkező személyek irányába, annak szem előtt tartásával, hogy a házi segítségnyújtás szolgáltatás biztosítása mellett minél tovább az otthonukban maradhassanak a segítségre szoruló személyek.

2016. január 1-jétől a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül két tevékenységi kör került kialakításra: a **szociális segítséghez** az alacsony szükséglet kielégítését szolgáló, szakképzettség nélkül is ellátható tevékenységek tartoznak, míg a **személyi gondozás** keretében intenzív szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek és az ápolói kompetenciának megfelelő ápolási feladatok végezhetőek a megfelelő szociális vagy egészségügyi szakképesítés birtokában. A gondozási szükséglet vizsgálata során az kerül megállapításra, hogy az ellátást igénylő számára szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt-e. A változásokra tekintettel az intézményvezetőnek legkésőbb 2015. december 31-ig felül kellett vizsgálnia a házi segítségnyújtásban részesülők szükségletét, és az új kategóriák szerint meghatározni, hogy szociális segítségre vagy személyi gondozásra van szükség. Az igénybevevői nyilvántartásban a gondozási szükségletre vonatkozó adatokat rögzíteni kellett.

A szociális segítség keretében biztosítani kell a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést, a háztartási tevékenységben való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást, valamint szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő költözés segítését. A házi segítségnyújtás a szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemet biztosít.

A szociális segítség tevékenységei és résztevékenységei:

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében: takarítás, a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószoba, konyha, fürdőszoba, illemhelyiség), mosás, vasalás;
- a háztartási tevékenységben való közreműködés körében: bevásárlás, gyógyszer kiváltása, segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében, mosogatás, ruhajavítás, ágyazás, ágyneműcsere, közkútról, fűrkútról vízfordás, tüzelő behordása a kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység szakmai kompetenciát igényel), télen hóeltakarítás és síkosságmentesítés a lakás bejárata előtt, kísérés.

A személyi gondozás keretében biztosítani kell az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását, a gondozási és ápolási feladatok elvégzését, valamint a szociális segítség keretében biztosítandó feladatokat. A kizárólag szociális segítségben részesülő ellátottak száma – éves átlagban – nem haladhatja meg az adott intézménynél, szolgáltatónál házi segítségnyújtásban részesülő összes ellátott 50%-át. Egy ellátott esetében azon napok számának, amelyen számára személyi gondozást is nyújtottak, éves átlagban el kell érnie az összes gondozási nap legalább 50%-át. A házi segítségnyújtás a személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemet biztosít.

A személyi gondozás tevékenységei és résztevékenységei:

- az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás, családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése, az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés, ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében;
- a gondozás és ápolási feladatok körében: mosdatás, fürdetés, öltöztetés, ágyazás, ágyneműcsere, inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése, haj, arcszőrzet ápolás, száj, fog és protézis ápolása, körömápolás, bőrápolás, folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül), mozgatás ágyban, decubitus megelőzés, felületi sebkezelés, sztómazsák cseréje, gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása, vérnyomás és vércukor mérése, hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül, kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás, a háziorvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig).

2016. december 31-ig a gondozási szükséglet vizsgálata alapján az igénylő napi gondozási szükséglete órában került meghatározásra, és a házi segítségnyújtást a napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában lehetett nyújtani. Amennyiben a gondozási szükséglet napi 4 órát meghaladó volt, tájékoztatni kellett az igénybevevőt idősotthoni ellátás lehetőségéről. 2017. január 1-jétől megszűnt az óraalapú szolgáltatásnyújtás követelménye, a szociális törvény már nem korlátozza a házi segítségnyújtás napi időtartamát az elért pontok szerint (korábban a házi segítségnyújtás a gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi négy órában volt nyújtható), így az **ellátott szükségleteihez igazodva, rugalmasan biztosítható a házi segítségnyújtás**. A szociális segítség és a személyi gondozás tevékenységi kategóriákba történő besorolás alapja továbbra is a gondozási szükséglet vizsgálatának pontszáma, de óraszám meghatározása nélkül. Szintén 2017. január 1-jétől az Sztv. lehetővé teszi a gondozási szükséglettel nem rendelkező személyek részére is a házi segítségnyújtás biztosítását a szakmai feltételek teljesítése mellett, állami támogatás nélkül, ha az igénylő vállalja az önköltség megfizetését.

A házi segítségnyújtásban a két tevékenységi kör bevezetésével együtt változott az ellátásra előírt szakmai létszámnorma és a szolgáltatás ellátásának a központi költségvetésből való finanszírozása is.

2015. december 31-ig a házi segítségnyújtás szociális alapszolgáltatás esetében a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban SzCsM rendelet) a házi segítségnyújtás esetében az ellátottak száma szerint, 9 ellátottra vetítve 1 fő szociális gondozó, 10 vagy annál több főállású szociális gondozó esetén 1 fő vezető gondozó foglalkoztatását írta elő. 2016. január 1-jétől a rendelet 5 ellátottra vetítve írta elő egy szociális gondozó foglalkoztatását. 2017. január 1-jétől a házi segítségnyújtás tekintetében a szociális gondozók létszámát az ellátottak száma helyett a tevékenységnaplóban a személyi gondozás összesített óraszám alapján kell biztosítani, egy gondozó közvetlen gondozásra fordított havi órakerete 147 óra. Az ellátotti létszám számítása során 1 fő ellátottra 21 gondozási órát kell számolni. Összefoglalva: ha a gondozási naplóban ellátottanként, havonta rögzített időtartamok összesítésekor kapott összeget 147-el elosztjuk, akkor megkapjuk a szociális gondozói létszámszükségletet. Ugyanezt a számot 21-el elosztva a számított ellátotti létszámot kapjuk meg, ami nem lehet több a működési engedélyben rögzítetténel.

A házi segítségnyújtás keretében személyi gondozást végzők 100%-ának szakképzettnek kell lennie és a munkakör betöltéséhez előírt valamelyik szakképesítéssel rendelkeznie kell. A jogszabály lehetővé teszi, hogy a házi segítségnyújtás keretében kizárólag szociális segítség – segítő munkakörben – a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott szociális gondozói díjban részesíthető társadalmi gondozó alkalmazásával, közérdekű önkéntes tevékenység keretében, közfoglalkoztatotti jogviszonyban álló személyek vagy szociális szövetkezet igénybevételeivel is nyújtható. A szolgáltató 100 órás belső képzést szervez azoknak a segítő munkakörben foglalkoztatni kívánt személyeknek, akik az

SzCsM rendeletben a szociális segítő munkakör betöltéséhez előírt szakképesítéssel nem rendelkeznek.

A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény alapján a házi segítségnyújtás ellátásához a települési önkormányzat részére a központi költségvetés személyi gondozásra és szociális segítségre differenciált összegű támogatást biztosít. A házi segítségnyújtás keretében kizárólag személyi gondozásra megállapodást kötött ellátottak után a települési önkormányzat 210.000,- Ft/fő támogatásra jogosult, amennyiben a személyi gondozás ellátásáról társulás gondoskodik, az ellátottak után a fajlagos összeg 130%-a igényelhető. A kizárólag szociális segítségre megállapodást kötött ellátottak után a központi költségvetés 25.000,- Ft/fő támogatást biztosít. A szociális segítség ellátható közfoglalkoztatottak alkalmazásával is, ebben az esetben viszont a támogatás kizárólag a feladat ellátásával összefüggő kiadások közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó egyéb állami támogatással nem fedezett részére használható fel. A feladatellátásra biztosított állami támogatást az ellátottak által fizetett térítési díj egészíti ki, a képviselő-testület 2017. április 1-jétől a házi segítségnyújtás keretében nyújtott szociális segítség és a személyi gondozás intézményi térítési díját 300,- Ft/óra összegben állapította meg. Az ellátottak számának meghatározása: a tervezéskor a szociális segítség és a személyi gondozás keretében ellátottak éves becsült száma, elszámoláskor a házi segítségnyújtásban részesülők tevékenységnaplója alapján naponta összesített ellátottak száma osztva 251-gyel.

A személyi gondozás esetében a központi költségvetésből nyújtott támogatás 2017-ben jelentős mértékben emelkedett, hiszen 2016-ban még az ellátottak száma alapján 145.000,- Ft/fő fajlagos támogatást kaptak a települési önkormányzatok. 2018-ban ez várhatóan tovább emelkedik, a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat szerint a települési önkormányzatok a személyi gondozásra 330.000,- Ft/fő támogatásra lesznek jogosultak a 2017. évi 210.000,- Forint/fő összeg helyett, míg a szociális segítség esetében a fajlagos támogatás marad 25.000,- Ft/fő. Az Országgyűlés a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló törvényt elfogadta, de a Magyar Közlönyben az előterjesztés készítésekor még nem került kihirdetésre.

Dombóváron a házi segítségnyújtást a Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény Ószikék Szociális Alapszolgáltatások Intézménye telephelye látja el, a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok szerint a házi segítségnyújtásban ellátható személyek száma 72 fő, ebből személyi gondozásban ellátható személyek száma 72 fő. Az intézményben a házi segítségnyújtás szolgáltatást 8 fő szociális gondozó munkakörben foglalkoztatott közalkalmazott végzi, akik a jogszabályban a személyi gondozás végzésére előírt szakképesítéssel rendelkeznek. Az igénybevevői nyilvántartás (KENYSZI) szerint a házi segítségnyújtás igénybevételére 2017. június hónapban 74 ellátott rendelkezik megállapodással, a gondozók által naponta ellátott személyek száma közülük 38-48 fő között mozog az ellátottak gondozási szükségletétől függően. Az ellátottak többsége kizárólag személyi gondozásban, vagy a személyi gondozás mellett szociális segítségben is részesül. A szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátható személyek száma és a szociális gondozó gondozási

óraszám alapján az Ószikék Szociális Alapszolgáltatások Intézménye által nyújtott házi segítségnyújtás keretében a szociális gondozás óraszám legfeljebb 72 fő*21 óra, azaz 1512 óra lehet a bejegyzett 72 főre nézve, azonban a jelenlegi 8 fő szociális gondozó létszámmal mégis legfeljebb 8*147 óra, azaz 1176 óra lehet a személyi gondozás óraszám havonta. A tevékenységnaplók összesített adatai szerint a házi segítségnyújtás keretében nyújtott személyi gondozás havonta összesített óraszám nem éri el az 1176 órát (a legalacsonyabb áprilisban 790 óra volt, a legmagasabb március hónapban 1001 óra volt), így a házi segítségnyújtás keretében biztosított személyi gondozás tevékenység még bővíthető anélkül, hogy a szakmai létszámot szociális gondozó munkakörben emelni kellene. Kizárólag a havi óraszámok alapján a gondozói létszám egy fővel csökkenthető lenne, de ez gondot okozna a feladatellátásban. Az biztos, hogy a 2017. évi állami támogatás igénylésekor becsült és a támogatás igénylésének alapjául szolgáló 45 fő ellátotti létszám teljesülni fog, ehhez 941 gondozási óra kell havi átlagban. Természetesen az lenne a megfelelő, ha több főre lehetne állami támogatást igényelni.

A házi segítségnyújtás és az idősellátás területén megkezdődött átalakítás egyértelműen abba az irányba tart, hogy a szociális ellátási rendszerbe bekerülő ellátottak minél tovább az otthonukban, saját lakókörnyezetükben maradhassanak a szükségleteikhez igazodó gondozás mellett a bentlakásos intézményi ellátás helyett. A házi segítségnyújtás átalakítását és a központi költségvetésből való finanszírozás változását figyelembe véve hosszútávon a házi segítségnyújtás keretében a személyi gondozás tevékenységi kör megerősítése és a személyi gondozásra fordított óraszám növelése szükséges. Ehhez pedig a jogszabályban előírt szakképesítéssel rendelkező szociális gondozókra van szükség, mivel személyi gondozást közfoglalkoztatott, társadalmi gondozó vagy közérdekű önkéntes tevékenység keretében jogviszonyban álló személy nem végezhet. Szükséges megemlíteni, hogy az intézménynél is nagy a közfoglalkoztatottak fluktuációja, és nagyobb bevonásuk – és azáltal a személyi segítség előtérbe helyezése – nem feltétlenül lenne pozitív fogadtatásra az ellátottak részéről a szolgáltatás bizalmi jellege miatt.

Az intézmény a személyi gondozásra fordított óraszámot akkor tudja növelni, ha – a szolgáltatói nyilvántartásban bejegyzett ellátható személyek számának figyelembe vételével – több gondozási szükséglettel rendelkező személlyel tud a házi segítségnyújtás keretében személyi gondozásra szóló megállapodást kötni, és azok az ellátást magasabb óraszámban veszik igénybe. A házi segítségnyújtásban ellátottak száma 2015-ben csökkent, miután az intézményi térítési díjat a képviselő-testület 90,- Ft/óra összegről 300,- Ft/óra összegre emelte. A szolgáltatásért fizetendő térítési díjat az ellátottak magasnak tartják, ezért az intézmény tapasztalatai szerint inkább kevesebb szolgáltatást vesznek igénybe, vagy a házi segítségnyújtás helyett más módon oldják meg a szükségleteiket. Az intézményvezető véleménye szerint, ha az ellátottaknak kevesebbet kell a házi segítségnyújtásért fizetniük, a szolgáltatást több óraszámban vennék igénybe.

Az Sztv. alapján a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások intézményi térítési díja nem haladhatja meg a szolgáltatási önköltséget. Ha a képviselő-testület az

intézményi térítési díjat alacsony összegben állapítja meg, akkor az intézményfinanszírozáshoz való önkormányzati hozzájárulás mértéke növekszik, mivel az intézmény az ellátottaktól kevesebb térítési díjat szedhet be. Ezért megfontolandó, hogy a képviselő-testület a bentlakásos idősotthoni ellátottak támogatásához hasonlóan települési támogatást biztosítson azon gondozási szükséglettel rendelkező idősok részére, akik jövedelmi viszonyaik alapján nem tudják a házi segítségnyújtás intézményi térítési díját megfizetni, ezért nem veszik igénybe, vagy kevesebb óraszámban veszik igénybe a házi segítségnyújtást, mint azt a gondozási szükségletük indokolná. Ezért javasolt, hogy a képviselő-testület vizsgálja meg a házi segítségnyújtásban ellátottak támogatásának lehetőségét. Indokolt továbbá, hogy az intézményi szolgáltatások igénybevételét jobban propagáljuk, és biztosítsunk ehhez lehetőséget a Dombó-Média Kft. közreműködésével 200.000,-Ft keretösszeggel.

Összefoglalva: a házi segítségnyújtásban a gondozó létszám megfelelő, a havi órakeret (1176 óra) nincs kihasználva, ezért létszámcsökkentés helyett – a jövő évi állami támogatás magasabb fajlagos összegére tekintettel – annak érdekében szükséges intézkedéseket tenni (figyelemfelhívás a helyi sajtó útján, illetve települési támogatás igénybevételének esetleges lehetővé tétele a térítési díj megfizetéséhez), hogy a házi segítségnyújtást többen vegyék igénybe.

2. Tájékoztató a bentlakásos idősellátásban a tartásra kötelezettek által megfizetett térítési díjakról, illetve a bírósági eljárások kezdeményezéséről

Az Alaptörvény XVI. cikk (4) bekezdése szerint a nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni. A családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény 14. §-a értelmében a nagykorú gyermeknek külön törvényben foglaltak szerint tartási kötelezettsége áll fenn azon szülőjével szemben, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani. A rokонтartás szabályait a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) Családjogi Könyve tartalmazza. A szülőtartásra a rokонтartás általános szabályai vonatkoznak.

Az Sztv. szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokért – ha a törvény másként nem rendelkezik – térítési díjat kell fizetni. A térítési díjat az Sztv.-ben foglaltak szerint

- az ellátást igénybe vevő jogosult,
- a szülői felügyeleti joggal rendelkező törvényes képviselő,
- a jogosultnak az a házastársa, élettársa, egyeneságbeli rokona, örökbe fogadott gyermeke, örökbe fogadó szülője, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem a tartási kötelezettség teljesítése mellett meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének két és félszeresét,
- a jogosult tartását szerződésben vállaló személy,
- a jogosult tartására bíróság által kötelezett személy

(együtt: tartásra köteles és képes személy) köteles megfizetni.

A fenntartó ingyenes ellátásban részesíti azt az ellátottat, aki jövedelemmel nem rendelkezik, tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén az ingyenes ellátás további feltétele, hogy az ellátottnak jelzálog alapjául szolgáló vagyona és a térítési díj

megfizetésére jogerősen kötelezett nagykorú, vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeke nincs.

Az intézményi térítési díj a személyes gondoskodás körébe tartozó szociális ellátások ellenértékéeként megállapított összeg, amit a fenntartó a tárgyév április 1-jéig állapít meg, összege nem haladhatja meg a szolgáltatási önköltséget. Az intézményi térítési díj év közben egy alkalommal korrigálható. A kötelezett által fizetendő személyi térítési díj összegét az intézményvezető konkrét összegben állapítja meg és arról az ellátást igénylőt a megállapodás kötésekör írásban tájékoztatja. A személyi térítési díj összege nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét. A személyi térítési díj összege évenként két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, ha az ellátott jövedelmének változása indokoltá teszi.

Tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén az intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj meghatározása során meg kell állapítani az ellátást igénylőre vonatkozó jövedelemhányadot. A jövedelemhányad nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének 80%-át a tartós elhelyezést nyújtó intézmények esetén. A térítési díj összegének kiszámítása az ellátott jövedelme, pénz- és ingatlanvagyonra alapján történik, a térítési díj összegének meghatározásakor kötelező jelleggel az ellátott saját jövedelme és vagyona vehető figyelembe. Ha az ellátottnak sem jövedelme, sem vagyona nem fedezi az intézményi térítési díjat, illetve más személy sem vállalta önkéntesen annak megfizetését, az Sztv. 2017. január 1-jétől biztosítja annak lehetőségét, hogy az intézményvezető az ellátott nagykorú gyermeke(i)vel kezdeményezze megállapodás kötését az intézményi térítési díj és a személyi térítési díj közötti díjkülönbözet megfizetése céljából.

Ha az ellátott nagykorú gyermeke(i)vel nem jön létre megállapodás, a díjkülönbözet megtérítése bírói úton követelhető, a fenntartó kérheti a bíróságtól, hogy a Ptk. rokонтartásra irányadó szabályai alapján tartásra köteles és képes gyermeket kötelezze a jövőre nézve tartási kötelezettsége és képessége mértékével arányban állóan a díjkülönbözet megfizetésére. A perben a tartásra köteles állapot és a tartásra való képesség megítéléséhez szükséges valamennyi körülményt a bíróság vizsgálja. A per kimenetele nem érinti az ellátott jogviszonyát: az intézményi jogviszonyt keletkeztető megállapodást az ellátott továbbra is megkötheti, és a gyermek tartásra képességének és kötelességének fennállása nem befolyásolja az intézményi jogviszonyának fennállását. Ha a gyermek tartási kötelezettsége és képessége nem kerül megállapításra, a térítési díj kiszámítása - a hatályos szabályokhoz hasonlóan - az általános szabályok szerint történik, az ellátott jövedelmének 80%-áig állapítható meg.

Dombóvár Város Önkormányzata a Dombóvári Szociális és Gyermekejóléti Intézményfenntartó Társulásban való részvétellel, annak költségvetési szerve, a Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény útján két telephelyen (Platán Otthon, Arany Sziget Idősek Otthona) 110 férőhellyel biztosít tartós bentlakásos idősotthoni ellátást, továbbá a Tamasz Otthon telephelyen 10 férőhelyen átmeneti elhelyezést biztosító intézményi ellátást. A társulási megállapodásban a társult önkormányzatok az Sztv. szerinti rendeletalkotásra Dombóvár Város Önkormányzatát

jelölték ki. A képviselő-testület a tartós bentlakásos idősotthoni ellátás intézményi térítési díját 2017. február 1. napjától napi 3.250,- Ft és havi 97.500,- Ft összegben állapította meg.

A képviselő-testület a szociális ellátásokról szóló 8/2015. (II. 20.) önkormányzati rendeletében települési támogatást nyújt a szociálisan rászoruló bentlakásos idősotthoni ellátott személy részére. A támogatás célja az ellátott jövedelmének kiegészítésével az idősotthoni ellátásra való jogosultság biztosítása. A támogatás pénzbeli ellátás formájában egy év határozott időre kerül megállapításra a kérelem benyújtását követő hónap első napjától. Az ellátott abban az esetben jogosult a támogatásra, ha a havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 370%-át (jelenleg 105.450,- Ft), nincs az ellátott tartására köteles és képes személy, az ellátott vagy a térítési díj fizetésére köteles személy nem rendelkezik jelzáloggal terhelhető ingatlanvagyonnal, és igazolja, hogy Dombóvár Város Önkormányzatának fenntartásában működő idősotthonban vesz igénybe intézményi ellátást. A megállapított támogatás az ellátást nyújtó intézmény részére havonta kerül átutalásra. A támogatás mértéke az ellátott havi jövedelme és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 370%-a közötti különbségnek megfelelő összeg.

A Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény intézményvezetőjének tájékoztatása szerint a tartós bentlakásos idősellátásban ellátott 110 személy közül 84 személy esetében a szolgáltató az intézményi térítési díjat be tudja szedni, mivel az Sztv. szerint lefolytatott jövedelemvizsgálat alapján az ellátott azt meg tudja fizetni, vagy maga az ellátott, hozzátartozó vagy más személy vállalta a megállapított személyi térítési díj kiegészítését és az intézményi térítési díj megfizetését. Az ellátottak közül 26 személy azonban a jövedelemvizsgálat alapján nem tudja megfizetni az intézményi térítési díjat, közülük négyen nem részesülnek települési támogatásban, mivel az önkormányzati rendeletben foglalt jogosultsági feltételek nem állnak fenn, a többiek jövedelme pedig a települési támogatással együtt sem fedezi az intézményi térítési díjat, így személyi térítési díjként legfeljebb a jövedelmük 80%-a állapítható meg. Így a tartós bentlakásos idősellátásban az intézményi térítési díj és az intézmény által beszedett személyi térítési díjak különbözete havonta 242.815,- Ft.

Az intézmény még nem kezdeményezte a fenntartónál az Sztv. 117/D. § (3) bekezdése alapján a Ptk. rokонтartásra vonatkozó szabályai szerint tartásra köteles és képes gyermeknek a díjkülönbözet megfizetésére való kötelezése iránti kérelem benyújtását a bírósághoz. Az intézményi térítési díjat megfizetni nem tudó ellátottak közül egy személy jelzáloggal terhelhető vagyonnal rendelkezik, így az intézmény a díjkülönbözet fedezetére jelzálogjog bejegyzését kezdeményezi. Egy személy esetében a tartásra köteles gyermekek közül egyikkel sem sikerül az intézménynek felvennie a kapcsolatot, egy ellátott esetében az intézmény határozatban az unokák fizetési kötelezettségét állapította meg, míg egy ellátott esetében a tartásra köteles és képes gyermek nem vállalta a díjkülönbözet megfizetésére a megállapodás megkötését, így az intézmény a fenntartónál kezdeményezni fogja a díjkülönbözet megfizetésére kötelezés iránti kérelem benyújtását a bírósághoz.

Azon ellátottak esetében, akik a bentlakásos idősotthoni ellátottak támogatásában részesülnek, de még a támogatással együtt sem tudják az intézményi térítési díjat megfizetni, megoldást jelenthet a települési támogatásra való jogosultsági feltételként megállapított jövedelemhatár felemelése úgy, hogy az ellátott jövedelme és a települési támogatás együttes összegének 80 %-a az intézményi térítési díjjal azonos összeg legyen. Ezt szintén szeptemberben javasolom megvizsgálni a féléves adatok ismeretében.

3. Az 1/2017. (II. 14.) EMMI rendelet hatása a szociális ellátásokra

A szociális szolgáltatások tekintetében az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 1/2000. (II. 14.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) több változást is hozott, a rendeletmódosítás több lépcsőben lép hatályba. Az előterjesztés az önkormányzat által nyújtott szociális szolgáltatásokat érintő változásokat foglalja össze.

Az EMMI rendelet bevezette a szolgáltatási elem fogalmát, amit a szakmai programban a szolgáltatás részeként megjelenő alábbi tevékenységek összességéként definiál: tanácsadás, esetkezelés, pedagógiai segítségnyújtás, gondozás, étkeztetés, gyógypedagógiai segítségnyújtás, felügyelet, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, szállítás, készségfejlesztés, lakhatás, megkeresés, közösségi fejlesztés. Az egyes szolgáltatási elemek tartalmát a rendelet pontosan meghatározza, az egyes szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások esetében pedig rögzíti, hogy az adott ellátás milyen szolgáltatási elemet biztosít. A szociális szolgáltató, intézmény szakmai programjának kötelező tartalma kiegészül a fenntartó által biztosított szolgáltatási elemek felsorolásával, ennek megfelelően az EMMI rendelet a hatálybalépésekor már működő szolgáltatások szakmai programjának módosítását írja elő a szolgáltatási elemek feltüntetése céljából 2017. december 31-ig.

A tartós bentlakásos intézmények kötelesek az intézményi jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekvédelmét szolgáló fórumot fenntartani. Az érdekegyeztető fórum megalakításának és tevékenységének szabályait a fenntartó a házirendben köteles meghatározni. 2017. január 1-jétől az érdekképviselői fórum működésének kereteit jogszabály határozza meg, amit az EMMI rendelet iktatott be az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendeletbe. Az érdekképviselői fórum a tartós bentlakásos intézménnyel intézményi jogviszonyban állók jogainak, érdekeinek érvényesülését elősegíteni hivatott szerv, amely a házirendben meghatározott feltételek és eljárás szerint működik. Az érdekképviselői fórum megalakítását a székhelyen, illetve telephelyenként kell biztosítani. Az érdekképviselői fórum tagjai választás alapján az intézményi ellátást igénybe vevők közül 200 férőhelyig 2 fő, 200 férőhely felett 4 fő, választás alapján az ellátottak hozzátartozói és törvényes képviselői közül 1 fő, választás alapján az intézmény dolgozóinak képviselőjében 1 fő, kijelölés alapján az intézményt fenntartó szervezet képviselőjében 1 fő.

Az érdekképviselői fórum előzetesen véleményezi

- az intézmény vezetője által készített, az ellátottakkal, valamint az intézmény belső életével kapcsolatos dokumentumok közül a szakmai programot, az éves munkatervet, a házirendet, az ellátottak részére készült tájékoztatókat,
- megtárgyalja az intézményben élők panaszait – ide nem értve a jogviszony keletkezésével, megszüntetésével és az áthelyezéssel kapcsolatos panaszokat – és intézkedést kezdeményez az intézményvezető felé,
- tájékoztatást kérhet az intézményvezetőtől az ellátottakat érintő kérdésekben, az ellátás szervezésével kapcsolatos feladatokban,
- intézkedés megtételét kezdeményezheti a fenntartó felé, valamint más, hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok, szervek felé, ha az intézmény működésével kapcsolatos jogszabálysértésre utaló jeleket észlel.

Az érdekképviseleti fórum működésének és választásának részletes szabályait a házirend tartalmazza.

2017. január 1-jétől a települési önkormányzat szolgáltatástervezési koncepciójára vonatkozó szabályozás is változott, a koncepció készítésének kötelezettségét az Sztv. állapítja meg, a szolgáltatástervezési koncepció tartalmára és a véleményezésre jogosultak körének meghatározása viszont kikerült a törvényből. A szolgáltatástervezési koncepcióra vonatkozó részletes szabályokat az EMMI rendelet az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendeletbe integrálta a következők szerint. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmazza különösen a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit, az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét. A megyei jogú város és a főváros szolgáltatástervezési koncepciója tekintetében a jogszabály további kötelező tartalmat ír elő. A szolgáltatástervezési koncepciót az önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményeztetni az intézményvezetőkkel és a nemzetiségi önkormányzattal. A koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja.

Az EMMI Rendelet 2018. január 1-jével a szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások szakmai létszámnormáit újraszabályozza, a szociális intézményekben betölthető munkaköröket egységesíti, ezzel egyes munkakörök megnevezése változik, a szakmai létszámnorma egy átláthatóbb struktúrában kerül meghatározásra. Az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodás formáinak szakmai létszámnormái az következők szerint változnak:

Szociális szolgáltatás megnevezése	Az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 2017. december 31-ig hatályos 2. melléklete szerinti szakmai létszámnorma		Az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 2018. január 1-től hatályos 2. melléklete szerinti szakmai létszámnorma	
Étkeztetés	szociális segítő (100	1 fő	asszisztens (100 fő	1 fő

	fő felett)		felett	
Házi segítségnyújtás	szociális gondozó (a tevékenységnaplóban összesített óraszám alapján, egy gondozó közvetlen gondozásra fordított órakerete 147 óra, ellátotti létszám számítása: 21 óra=1 fő ellátott)	1 fő	gondozó, ápoló (a tevékenységnaplóban összesített óraszám alapján, egy gondozó közvetlen gondozásra fordított órakerete 147 óra, ellátotti létszám számítása: 21 óra=1 fő ellátott)	1 fő
	vezető gondozó (10 vagy több főállású szociális gondozó esetén)	1 fő	intézményvezető (10 vagy több szociális gondozó/ápoló esetén)	1 fő
Falugondnoki és tanyagondnoki szolgálat	falugondnok	1 fő		
	tanyagondnok	1 fő		
Támogató szolgálat	vezető	1 fő	intézményvezető	1 fő
	személyi segítő	2 fő	gondozó,	3 fő
	gépkocsivezető	1 fő	terápiás munkatárs (szolgálatonként)	
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	szociális gondozó (40 készülékenként)	legalább 2 fő	gondozó (40 készülékenként)	2 fő
Közösségi ellátások			Pszichiátriai betegek közösségi ellátása, szenvedélybetegek közösségi ellátása	
			intézményvezető	1 fő
Közösségi ellátások - Önálló szolgáltatás esetén	közösségi koordinátor	1 fő	gondozó, terápiás munkatárs, szociális munkatárs (szolgálatonként)	2 fő
	közösségi gondozó	2 fő		
	orvos konzultáns	havi 4 óra		
Közösségi ellátások - Integrált ellátás keretein belül	közösségi koordinátor	½ fő 1 fő (4 közösségi gondozó esetén)	orvos (konzultatív feladatokra)	havi 4 óra
	közösségi gondozó	2 fő		
	orvos konzultáns	havi 4 óra		
Idősek nappali ellátása	nappali ellátást vezető	1 fő		
	szociális gondozó (30 férőhelyre vetítve)	10 fő	gondozó (50 főre vetítve)	2 fő
	szociális gondozó (6 napos vagy folyamatos nyitva tartás esetén 30	1 fő	gondozó 6 napos vagy folyamatos nyitva tartás esetén,	további 1 fő 8 fő

	férőhelyre vetítve)		demens személyek ellátása esetén	
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	intézményvezető	1 fő	intézményvezető	1 fő
	terápiás segítő (50 főre vetítve)	2 fő	terápiás munkatárs, szociális munkatárs (50 főre vetítve)	2 fő
Nappali melegedő	intézményvezető	1 fő	intézményvezető	1 fő
	szociális segítő (tárgyévra tervezett napi átlagforgalom alapján 50 ellátottra vetítve)	1 fő	Segítő (50 főre vetítve)	1 fő
	szociális, mentálhigiénés munkatárs (tárgyévet megelőző év napi átlagforgalma alapján 50 ellátottra vetítve)	4 óra	szociális munkatárs (50 főre vetítve)	heti 20 óra
Idősek otthona	intézményvezető	1 fő	intézményvezető	1 fő
	orvos (100 férőhely alatt)	heti 4 óra	orvos (100 fő alatt)	heti 4 óra
	orvos (100-200 férőhely között)	heti 6 óra	orvos í(100-200 fő között)	heti 6 óra
	orvos (200 férőhely felett)	1 fő	orvos (200 fő felett)	1 fő
	intézményvezető ápoló (100 férőhely felett)	1 fő	vezető ápoló (100 fő felett)	1 fő
	ápoló, gondozó (100 férőhelyre vetítve)	24 fő	gondozó, ápoló (100 főre vetítve)	24 fő
	mozgásterapeuta (ajánlott létszám) (100 férőhelyig)	heti 4 óra	mozgásterapeuta (ajánlott létszám, 100 férőhelyig)	heti 4 óra
	mozgásterapeuta (ajánlott létszám) (100 férőhely felett)	1 fő	mozgásterapeuta (ajánlott létszám 100 férőhely felett)	1 fő
	szociális, mentálhigiénés munkatárs (50 férőhelyre vetítve)	1 fő	terápiás munkatárs, szociális munkatárs (100 főre vetítve)	2 fő
	foglalkoztatásszervező (100 férőhelyre vetítve)	1 fő	foglalkoztatásszervező (ajánlott létszám, 100 főre vetítve)	1 fő
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények	intézményvezető	1 fő	intézményvezető	1 fő
	orvos	heti 4 óra	orvos (100 főre vetítve) hajléktalanok éjjeli menedékhelye,	heti 2 óra

			ápolást-gondozást nyújtó intézmény	heti 6 óra
	ápoló, gondozó (100 férőhelyre vetítve időskorúak gondozóháza esetén)	16 fő	segítő, gondozó (100 főre vetítve)	14 fő
	szociális, mentálhigiénés munkatárs (50 férőhelyre vetítve, időskorúak gondozóháza)	1 fő	szociális munkatárs (100 főre vetítve, ápolást, gondozást nyújtó intézmény)	2 fő
	szociális, mentálhigiénés munkatárs (50 férőhelyre vetítve éjjeli menedékhelye esetén)	4 fő	Szociális munkatárs (100 főre vetítve, hajléktalanok éjjeli menedékhelye)	4 fő
	szociális segítő (100 férőhelyre vetítve hajléktalanok éjjeli menedékhelye esetén)	3 fő	Segítő, gondozó (100 főre vetítve, hajléktalanok éjjeli menedékhelyén)	a napi 14 órás nyitva tartáshoz igazítva

A rendeletmódosítás a dolgozói létszámra nincs hatással, a munkakörök elnevezésében jelentkezik érdemi változás, mivel azokat a jogszabály igyekszik minél egységesebben kezelni a szolgáltatásonkénti széttagolt szabályozást felváltva.

A fentiek alapján az alábbi határozati javaslat elfogadását indítványozom.

Határozati javaslat
a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat érintő 2017. évi
változásokról szóló tájékoztatóról, a szolgáltatások nagyobb igénybevételéhez
kapcsolódó intézkedésekről

1. Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat érintő 2017. évi változásokról szóló tájékoztatót elfogadja.
2. A Képviselő-testület felkéri Kiss Béla alpolgármestert, hogy
  - a) vizsgálja meg a házi segítségnyújtás szociális alapszolgáltatás keretében személyi gondozásban részesülő ellátottak részére az intézményi térítési díj megfizetéséhez települési támogatás nyújtásának lehetőségét,
  - b) vizsgálja felül a bentlakásos idősellátásban ellátottak települési támogatásának jogosultsági feltételeit,és a vizsgálatok eredményét a szociális ellátásokról szóló 8/2015. (II. 20.) önkormányzati rendelet módosítására vonatkozó javaslattal együtt terjessze a Képviselő-testület elé.
3. A Képviselő-testület a Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény által nyújtott szolgáltatások – elsősorban a házi segítségnyújtás – ismertebbé tétele érdekében támogatja nagyobb terjedelmű tájékoztatók megjelenését a Dombó-Média Kft. által működtetett sajtótermékekben, melynek fedezetét 200.000,-Ft keretösszegben az önkormányzat 2017. évi költségvetése terhére biztosítja. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a szükséges kötelezettségvállalásokra.

Határidő: 2017. szeptember 30.

Felelős: Polgármester, Kiss Béla alpolgármester

Végrehajtásért felelős: Önkormányzati Iroda
Hatósági iroda

Molnár Tünde
bizottsági elnök